

Íme tehát a különbség: Péter bánata a bűnbeesett lélek szívbeli bánata, mindnyájunk bánata. Tolmácsolása ezért személyétől függetlenül egy gyönyörű, érzelmekkel teli hegedűszólótól kísért alt áriában jut kifejezésre.

Judás bánata az üzletember bánata és vak kétségbeesése, aki rájött, hogy rossz üzletet csinált. Ezt egy az 1700-as évek táján divatos, a főrangú és vagyonos osztályok által egyedül kedvelt modorban megírt, rendkívül élénk tempójú, majdnem játékosan dallamos ária ábrázolja.

Bach eljárása, a középkor népi felkeléseinek forradalmi merészségével hívja tetemre az udvari és kereskedő világ fényűzően élő gazdagjait, és — Judással azonosítva őket — félreérthetetlenül súlyos, elmarasztaló ítéletet mond fölöttük.

ÉNEKEK ÉNEKE

Balássy László fordítása

(Negyedik, befejező részlet*)

VIII.

Ez a fejezet töredékes nász-dalocskákat és párbeszégeket tartalmaz. A 6. (Dal a fejletlennek csúfolt leányról) a lélek két típusát allegorizálja: egyik falként ellenáll minden kísértésnek, ezért a kegyelmek ezüstormai díszítik, másik, mint az ajtó, könnyen nyílik, hamar enged a kísértőnek, s így állandóan az isteni törvények cédrus-burkolatának kell földnie. Egyéb részletek bővebb kifejtését l. a Bevezetésben.

1.

Menyasszony:

Ó, lennének csak testvérek: te meg én,
és nőttél volna fel anyám tején,

hogy az úton, ha ajkad csókja érne,
ne lenne részünk mások megvetése!

S én elvinnélek, karjaimba zárva,
és várna ránk anyám ágyasszobája,

hol fűszeres borral kínálna kelyhem,
s gránátalmám mustját innád, szerelmem!

2.

Menyasszony:

Fejem a balkezén,
és ölelő jobbujában fekszem én!

3.

Vőlegény:

Jeruzsálem leányai, esküdjetek nekem,
hogy nem ébresztitek szunnyadó kedvesem,
míg ő nem engedi, nem kelti senki sem!

* Az első részletet múlt évi júniusi, a másodikat szeptemberi, a harmadikat novemberi számunkban közöltük.

4.

Násznép:

Ki az, ki jó a pusztaság felől,
s gyönyörtől ittasan
szerelmesére dől? —

Vőlegény:

Az almafánál ébresztettek,
hol megesett anyád,
és szülőd anya lett!

5.

Menyasszony:

Tégy engem, mint pecsétet, a szívedre,
tégy, mint pecsétet, karjaidra engem!
Erős a szerelem, mint a halál,
s a féltés, mint az Alvilág, kegyetlen!
Eleven tűz, emésztő láng, örök:
tengernyi víz fáklyáit el nem oltja,
sodró folyam magával nem sodorja...
Add érte házad valamennyi kincsét,
mellette mind csak szánalmas kicsinység!

6.

Vőfélyek:

Hugocskánknak nincs melle még,
mit is tegyünk, ha megkérik kezét?

Násznép:

Ha fal, hordozzon ezüst-ormokat,
ha kapu, fődje cédrus-burkolat!

Menyasszony:

Fal vagyok én, de torony már a mellem,
szerelmesem ezért kívánt meg engem!

7.

Vőlegény:

Salamon szőleje Báál-Hamonban virul:
szőlőskertjén csőszökkel osztzott,
s termése ezer ezüstöt hozott!

Az én szőlőm egészen az enyém!
Te, Salamon, bár tiéd az ezer,
kétszázát a csőszöknek osztod el!

8.

Vőlegény:

Kertek lakója, jöszte már:
a menyegzős nép dalra vár!

9.

Menyasszony:

Szökellj gazellaként, szerelmesem,
fuss, mint szarvasgidák
a balzsamos hegyen!